

Kommandør P. Laabye:

Indlæg i Diskussionen
i anledning af

Kommandør Bestrups

Artikkel:

„Vore Artilleriskebe.“

(97 Aug. 1926).

29. 3. 1927.

29/3, 27

Konum P. Saabye

M I N E H E R R E R .

I en Artikel i "Tidsskrift for Søværnen"s Novemberhefte har Kom. B. fremsat sine Anskuelser om, hvorledes vore næste Artilleriskibe skal være, og uagtet jeg ikke er enig med Kom. i dette Spørgsmaal, har jeg dog ikke villet imødegaa ham i Tidsskriftet for ikke give Pressen og Forsvarsmodstanderne en kærkommen Lejlighed til Forargelse over "De Sagkyndiges Uenighed", og desuden antog jeg, at hvis Spørgsmaalet om vore nye Artilleriskibe skulde blive aktuelt, vilde jeg sandsynligvis i Embeds Medfør faa Lejlighed til at udtale mig.

Nu har vor højtærede Formand imidlertid ment, at der blandt Søofficererne var Stemning for at faa en Diskussion i Gang om dette Emne inden for Selskabets 4 Vægge og har anmodet mig om at indlede en saadan Diskussion, hvilket ^{og det har jeg ikke villet undslaa mig for.} jeg ikke har villet undslaa mig for.

Det er ^{nu slet} ~~er~~ ikke i alt, at jeg er uenig med Kom. B. ^{Jeg} ~~vi~~ er saaledes ganske enige ^{med Kommandanten om at skrive} *, at hvis vi bygger Artilleriskibene billigere end nødvendigt, saa er Pengene kastet bort til liden eller ingen Nytte, saa maa vi hellere bygge andre Fartøjstyper som f. Eks. Torpedobaade, Ubaade eller Mineskibe for Pengene.

Vi er ogsaa enige om vor Flaades Hovedopgave, saaledes som den er fremsat i Lov om Søværnets Ordning af 1922, nemlig: "At forsvare Danmarks nationale Sikkerhed, dets Højhedsret og Neutralitet etc.", og ogsaa i, at denne Opgave ikke kan løses af Artilleriskibe alene, men at vor Flaade maa omfatte saavel Artilleriskibe som Torpedobaade, Ubaade, Mine-og Luftfartøjer, men naar Kom. B. skriver; "Hovedvaabnene mod Fjendens Artilleriskibe maa blive Miner, Torpedoer og muligvis Luftbomber", saa hører Enigheden op, ~~men~~ ^{her} jeg skal dog ikke komme ind paaden i og for sig ganske ørkesløs Diskussion om, hvilket af de forskellige Vaaben, der skal betragtes som Hovedvaaben; det Spørgsmaal vil sikkert nok besvare sig selv i Krigetid.

Kom. B. betragter nu imidlertid Minen og Torpedoen med tilhørende Mine-og Torpedofartøjer (derunder Ubaade) som vor Flaades Hovedvaaben, der skal faa Fjenden til at holde sine kostbare større Skibe tilbage for ikke at udsætte dem for Ødelæggelse i Kamp mod en sekundær Modstander.

Tænker man sig nu, at vor Flaade udelukkende bestod af Hovedvaabnet, saa vilde det under en Krig ^{saatpe bliver saaget} ~~ikke~~ falde Fjenden ind at sende noget af sine større Skibe imod os; han vilde klare sig langt lettere og bil-

ligere ved kun at sende Torpedobaadsjagere, Ubaadsjagere, Minestrygere og Luftfartøjer imod os, og mod dette Materiel havde vi saa intet overlegent Modvaaben. Saasnart vi imidlertid har Artilleriskibe, tvinges en Angriber til ogsaa at anvende Artilleriskibe, ^{og} jo stærkere vore Artilleriskibe er, jo stærkere maa Angriberens være og jo flere maa han anvende, da man kan gaa ud fra, at ~~Angriberen~~ ^{Fjenden} altid vil ^{såge at} møde med stor Overlegenhed, hvis han overhovedet angriber.

Her ligger da ogsaa efter min Mening vor ~~Chance~~.

Hvis Fjenden ikke kan faa sine Minestrygere og Torpedofartøjs-Jagere ind uden at udsætte sig for miste flere af sine større Skibe, end han kan taale, henset til Formaalets Betydning for ham, saa opgiver han det.

Heri antager jeg forøvrigt, at Kom. B. og jeg ^{i Virkeligheden} ogsaa er enige, selv om Kom. definerer vore Artilleriskibes Opgave som den, at beskytte udlagte Minesparringer og udstationerede Ubaade mod Fjendens mindre Skibe d.v.s. Krydsere og Torpedobaads-og Ubaadsjagere samt hindre disse mindre Skibe i at sparre vore Torpedo-og Minefartøjer inde.

Kom. B. slutter sig i al Fald til Viceadmiralens og Marinestabens Udtalelser i 1909 og 1922 om: " at i vort Søforsvar bør indgaa en Skibstype, der er Krydserne ubetinget overlegen."

Kom. fortsætter nu: "Til at løse denne Opgave mente man, da Forsvarsordningen af 1909 blev til og ligeledes i 1922, at vor Kystforsvarsskibstype var vel egnet. Ved denne Type er Fordringerne til Fart, Virkningsradius og Sødygtighed nedsat til det mindste, som hidtil har været anset for forsvarligt, for med et lille Deplacement og et lille Dybgaaende at opnaa en saa kraftig Armering og Beskyttelse som muligt. Skibe af lignende Størrelse c. 4000 ts. og Type maa fremdeles anses for vel egnede til det nævnte Formaal---", saa langt er jeg fuldkommen enig med Kom. og havde han her sat Punktum og saa havde fremsat sine Anskuelser om, hvorledes en moderne "Herluf Trolle" paa c. 4000 ts. skulde være, saa var vi ^{overhovedet} næppe blevet uenige, men i Stedet for fortsætter Kom, saaledes: "men Prisen for et saadant ^{Skib} staar desto værre ikke i noget heldigt Forhold til vor nuværende Nybygningskonto" og saa gaar Kom. i Gang med at undersøge, om nu ~~alligevel~~ ^{ogsaa} ikke en mindre og billigere Type kan gøre Fyldest og ~~komer~~ ^{kommer} der-ved efter min Mening netop til at gøre, hvad han i Begyndelsen af sin Artikel advarer imod, nemlig til at anbefale Typer for Artilleriskibe, der er billigere end nødvendig, saaledes at Pengene kastes bort til liden el-

lev ingen Nytte.

Men selv regnet med disse billigere Typer, kommer Kom. til det triste Resultat, at hvis vi ikke faar en Bevilling een Gang for alle paa ca. 30 Millioner og en Nybygningskonto paa ca. 4.5 Mill. mod ca. 2.5 nu, saa vil vor Flaade langsomt men sikkert dø af Alderdom, hvoraf altsaa følger, at ~~end~~ ^{heller} ikke Kommandørens Artilleriskibe staar i noget heldigt Forhold til vor nuværende Nybygningskonto.

Artiklens sidste Sætning rummer dog en Opmuntring, idet den lyder saaledes: " Og desuden kan det Øjeblik komme, før man venter det, da en forsvarsvenlig Luftning gennemstrømmer vort Land".

~~En saadan Luftning~~ ^{Dette} vil sikkert ogsaa være nødvendig, ~~før vi faar~~ ^{for at vi skal} de førnævnte 30 Mill. een Gang for alle og en omtrent fordoblet Nybygningskonto, og det er derfor i Virkeligheden ^{ogsaa} denne Luftning, vi skal basere vore nye Artilleriskibe paa.

For at udfinde hvorledes det Artilleriskib skal ~~være~~ ^{se ud}, som ~~skulde være~~ ^{er} Krydseren ubetinget overlegent, omtaler Kom. først de Krydsere, der kan være Tale om at faa til Modstandere ^{lige} fra "Washington"-Krydseren paa ca. 10000 ts. og 8-9 20 cm Kanoner nedefter til mindre Krydsere med kun 15 cm. Kanoner og efter forskellige Overvejelser kommer Kom. ^{saa} til 2 Typer af Artilleriskibe: et paa ca. 2800 ts og 8 Stkr. 15 cm Kanoner, og et andet paa 3400 ts ~~med~~ 4 Stkr. 19 cm. Kanoner i Dobbelttaarne og 6 Stkr. 12 cm. Kanoner i Skærme til en Pris af henholdsvis 7 og 8.5 Mill. Kr.

Om disse ^{Skibe} siger Kom., at den ~~største~~ ^{Type} kan optage en ikke helt haabløs Kamp med en Washington-Krydser og er de mindre Krydsere overlegen undtagen i Fart og Sdygtighed, medens den mindste Type er Washington-Krydseren absolut underlegen og er de mindre Krydsere jævnbyrdig i Artilleri, overlegen i Beskyttelse men underlegen i Fart og Sdygtighed.

Ingen af de to Typer løser altsaa Opgaven: at være Krydseren ubetinget overlegen, og begge staar de i et uheldigt Forhold til den nuværende Nybygningskonto.

De forskellige Skibsstørrelser og de Summer, der er nævnt, maa staa for Kom.s Regning, da jeg ikke har haft Tid og Midler til at kontrollere dem, om end jeg ^{troer} er tilbøjelig til at ~~antage~~ ^{er} ~~Priserne for at være~~ ^{måske} for lave. ^{gaar man imidlertid} ~~Saa~~ende ud fra, at de er rigtige, kan jeg ikke forstaa, at Kom. ikke holdt fast ved det ca. 4000 ts store Artilleriskib. Om det ved vi fra Projektet til "Niels Juel", at det kan faa en Armering af 4 Stkr 24 cm. Kano-

ner i Dobbelttaarne og 6 Stkr. 12 cm. Kanoner, idet det først senere blev bestemt, at "Niels Juel" skulde have 2 Stkr. 30.5 cm. K. i Enkelttaarne, der vejede det samme som de 24 cm. Dobbelttaarne.

Efter de indvundne Erfaringer i Retning af Skydning og Ildledning paa lange Afstande og henset til at Modstanderne ~~er~~ sandsynligvis vil blive let beskyttede Krydsere, vil jeg nu ogsaa foretrække de 4 24 cm. for de 2 30.5 cm.

Jeg vil her indskyde den Bemærkning, at man ikke af "Niels Juel"s endelige Armering med 15 cm. Kanoner maa lade sig forlede til at tro, at dette var en artilleristisk Forbedring; vi ved jo alle, at den Metamorphose, "Niels Juel" har gennemgaaet udelukkende skyldtes politiske Grunde.

Hvis Kom. B's Priser paa Artilleriskibe er rigtige, saa kostede de altsaa 2500 Kr. pr Ton, og den af mig nævnte Type, som vilde være ^{de fleste} Krydsere overlegen, undtagen i Fart og til Dels i Sædygtighed, vilde altsaa koste ca. 10 Mill. Kr., hvilket, regnet med 6 Skibe og 25 Aars Levealder, kun vilde forøge Nybygningskontoen med ca. 400000 Kr. i Forhold til Kom. B's største Artilleriskib, og det forekommer mig, at hvis man overhovedet skal bygge Marinens Fremtid paa en Luftning, saa har man ogsaa Lov til at regne med, at denne kan blive kraftig nok til at bære en lille halv Million mere om Aaret end den af Kom. B. forudsatte Luftning.

^{enkle} Near Spørgsmaalet om, hvorledes vort næste Artilleriskib skal være er taget op til Diskussion her i Selskabet, skyldes det sikkert Frygten for, at de af Kom. B. fremsatte Anskuelser skulde kunne være farlige.

Kommandøren er saa kendt og anerkendt som Artillerist, at hvad han siger god for artilleristisk set, det vil saavel Menigmand som Politikere absolut stole paa, og saa vil det sikkert blive overordentlig vanskeligt, naar den forsvarsvenlige Luftning kommer, da et overbevise dem om, at vi alligevel maa et Par Knager højere op med vore Artilleriskibe for ^{de skal kunne} at være de angribende Krydsere "ubetinget overlegne". ^{er det farligt, at} Navnlig ~~de~~ Kom. B. har ladet en lille Mulighed staa aaben for at slippe endnu billigere, idet han et Sted siger: "hvis man vælger den mindste af de omhandlede Typer, og den er formentlig den mindste, der kan forsvares at bygge...."

Dette lille Ord "formentlig" vil ^{sikkert} formentlig af Politikerne tages som en Forjættelse om ^{Medhjælperen af} endnu et lille Afslag i Regningen.